

Efesase

(Da:i Sia:-Ephesians; Modu-Efeso; Bisini-Efesus)

Hidadea Sia:

Dedesu Dunu Bolo

Gode Ea hou, amo Ea hahamoi liligi huluane E da gilisili, Ea Hinadafa Hou hamone, amoma Yesu Gelesu da Dialuma amola Hinadafa E da hamomu, amo sia: huluane olelemusa:, Bolo da Efesase meloa dedei. Hobeafawane hame, be wahadafa Gode Ea fi dunu da mae mogili, ilia Yesu Gelesuma madelagiba:le, gilisili fi afadafa fawane hamomusa:, e gasawane olelesa. Amo mae mogili gilisisu hou, E da amo meloa ganodini agoane olelesa:-

- 1 Ninia Ada Gode da Ea fi dunu ilegei dagoi.
- 2 Ea mano Yesu Gelesu Ea hawa: hamobeba:le, Ea fi dunu ilia wadela:i hou amola ledoda wali gogolema:ne olofoi dagoiwane ba:sa. Iliawadela:i hou se iasu diasu da wali fedege agoane doasibi ba:sa.
- 3 Gode Ea hahawane dogolegele iasu Ea fi ilimadafawane i dagoi, amo Gode Ea A:silibu Hadigidafa Gala da dafawaneyale olelesa.
- 4 Amaiba:le, amo hou dafawaneyale dawa:beba:le, Gode Ea fi dunu da mae mogili, gilisili hahawane hodo afadafa fawane hamoiwane esaloma:ne, E da olelesa. Gode Ea fa:no bobogesu fi da Yesu Gelesuma madelagiba:le, fi afadafa

fawane diala, amo olelema:ne, Bolo da fedege olelesa.

- 1 Sese (Yesu Ea fa:no bobogesu fi) da da:i hodo. Yesu da Dialuma.
- 2 Sese da diasu agoane. Golasu ifadafa da Yesu Gelesu.
- 3 Sese da uda agoane. Yesu Gelesu da amo uda ea egoa. Bolo da Gode Ea hahawane dogolegele iasu Yesu ganodini amo dawa:beba:le, nodone bagade sia:sa.

Sia: dedei

- 1 Hidadea Sia:...Sia:alalo 1:1-2
- 2 Yesu amola Sese...Sia:alalo 1:3-3:21
- 3 Gaheabolo Esalusu Yesu ganodini...Sia:alalo 4:1-6:20
- 4 Dagosu Sia:...Sia:alalo 6:21-24

Efesase

¹ *Amo meloa dedei, na Bolo dedesa. Gode hamobeba:le, na da Yesu Gelesu Ea asunasi dunu esala. Dilia, Gode Ea fi dunu Efesase soge ganodini esalebe, dilia fisisu hame dawa: Yesu Gelesuma madelagi fi dunu, dilima na meloa dedesa.

² Ninia Ada Gode amola Hina Gode Yesu Gelesu, da hahawane iasu amola olofosu, dilima imunusa: na da dawa:lala.

Gelesu da Hahawane Dogolegele A:silibu Hou Ninima I

³ Ninia Hina Yesu Gelesu Ea Gode amola Ada, Ema nodone dawa:mu da defea. E da

* **1:1:** Asunasi Dunu Iliia Hou 18:19-21, 19:1

hahawane a:silibu hou, Hebene soge ganodini diala houdafa, amo ninima i dagoi.

⁴ Musa:dafa, osobo bagade hame hahamoi eso amoga, ninia da hobeia Ea fi dunu Yesuma made-lagi dagoi hamoma:ne, Gode da ninima ilegei dagoi. Ninia hou afadenene hadigiwane amola ledo hamedei, Ea soge ganodini esalumusa:, amo hamoma:ne E da nini ilegei dagoi. ⁵ E da ninima asigiba:le, musa:dafa nini dawa:i galu. E da Yesu Gelesu Ea hawa: hamobeba:le, nini da Ea mano agoane esaloma:ne, E da amo hamoma:ne dawa:i galu. E da hahawane amola hanaiba:le, amo hamoma:ne dawa:i galu. ⁶ Amaiba:le Eagofe hawa: hamobeba:le amola Gode da ninima hahawane dogolegele iasu ida:iwane iabeba:le, ninia Godema nodone sia:mu da defea. ⁷ †Ninia da Yesu Gelesu Ea maga:mega bidi lai dagoi. Amola Gode da Ea bagade gagui liligi bagohame ninima ia dagoiba:le, ninia wadela:i hou da gogolema:ne olofoi dagoi.

⁸ Gode Ea dawa:su hou da bagadeba:le, Ea ninima hahawane dogolegele iasu liligi da bagadedafa. E da mae hihini, bagadedafa ninima iasu. ⁹ E da bagadewane dawa:beba:le, amola wamolegei liligi huluane dawa:beba:le, Ea hanai liligi huluane hamosu. E da Yesu Gelesu Ea loboga, Ea hawa: hamosu huluane dagomusa: dawa:i galu. Be amo wamolegei ilegesu, E da ninia dawa:ma:ne, ninima olelei. ¹⁰ Ea ilegei eso doaga:sea, E da amo ilegesu hawa: hamone dagomu. Ea ilegesu bai da agoane diala. Gode Ea hahamoi liligi huluane, Hebene ganodini liligi

† 1:7: Golosia 1:14

amola osobo bagade ganodini liligi, E da gilisili amoga Yesu Gelesu da Hinadafa afadafa fawane esaloma:ne hamomu.

¹¹ Gode da hou amola liligi huluanedafa, Ea hanai defele hamosa. E da musa:dafa dawa:beba:le amola hanaiba:le, ninia da fa:no Ea fidafa, Gelesuma madelagi dagoi amo hamoma:ne, nini ilegei. ¹² Ninia da degabo Gelesu Ea hou dafawaneyale dawa:beba:le, dafawane hamoma:beyale dawa:lusu lai dagoi. Amaiba:le, ninia da Gode Ea hadigi hou amoma nodonanumu da defea.

¹³ Dilia amola da sia:dafa, sia: Ida:iwane Gala amo da gaga:su hou dilima olelei, amo nababeba:le, Gode Ea fi ganodini misi. Dilia da Yesu Gelesu Ea hou dafawaneyale dawa:beba:le, Gode da dili lai dagoi amo olelema:ne, Ea musa: hahawane dogolegele imunu ilegele sia:i defele, dawa:digima:ne olelesu ilegesu dilima i. Amo da Ea A:silibu Hadigidafa Gala. ¹⁴ Gode da Ea hahawane dogolegele iasu huluane amola Ea hamobeba:le, ninia da halegale masunu, amo olelema:ne, E da Ea A:silibu Hadigidafa Gala nin-ima i dagoi. Ninia Ea hadigi hou dawa:beba:le, Ema nodone sia:mu da defea.

Bolo da Sia:ne Gadosu

¹⁵ Amaiba:le, na da musa: dilia Yesu Gelesuma dafawaneyale dawa:su hou amola dilia Gode Ea fi dunuma asigi bagade hou, amo nababeba:le, ¹⁶ na da mae yolesili, dilia hou dawa:beba:le, Godema nodone sia:ne gadolalu. Na da na sia:ne gadosu ganodini, dili dawa:lala. ¹⁷ Dilia da Gode Ea hou baligiliwane dawa:ma:ne, Gode

Ea A:silibu Hadigidafa Gala Ea bagade dawa:su hou amola Gode Ea olelesu hou, amo E da dilima ima:ne na da Gode, Yesu Gelesu Ea Gode, ninia hadigi Adadafa Ema edegenana. ¹⁸ Na agoane adole ba:sa; Gode da dili Ea hadigi noga:le ba:ma:ne, dilia asigi dawa:su doasima:mu. Amola dafawane hamoma:beyale dawa:lusu E dilima ima:ne dili misa:ne sia:i, amo dilima olelema:ne, na da sia:ne gadosa. Amola hahawane hou E dilima ima:ne ilegele sia:i, amo dili noga:le dawa:ma:ne, na da sia:ne gadosa.

^{19 - 20} †Ea gasa da nini (Ea hou lalegagui dunu) ninia dogo ganodini gasa bagadedafa hawa:hamonanebe, amo dilia dawa:ma:ne, na da Ema sia:ne gadosa. Amo gasa bagade hou da Gode da Ea gasaga, Yesu Gelesu bogole, wa:legadolesili, oule asili, Hebene soge ganodini Ea lobodafadili fima:ne sia:i, amo defele gala. ²¹ Gelesu da wali Hebene ouligisu dunu huluane, gasa bagade ouligisu dunu amola hina dunu huluanedafa, ilima Ouligisudafa esala. Wali Yesu Gelesu Ea Dio da osobo bagade ganodini ouligisu dio asuli dunu amola fa:no misunu osobo gaheabolo ganodini ouligisu dio asulimu dunu, amo ouligisu dunu huluane ilia dio bagadewane baligisa. ²² §Gode da Yesu Gelesu liligi huluanedafa amoma osa:le heda:ma:ne, Ea emo haguduga ligisi. E da liligi huluanedafa amoma Hinadafa esaloma:ne, Gode da Yesu Gelesu Ea fa:no bobogesu fi ilima i dagoi.

²³ Yesu Ea fa:no bobogesu fi da Ea da:i hodo esala. Gode Ea hou huluanedafa da Yesu Gelesu

† **1:20:** Gesami Hea:su 110:1 § **1:22:** Gesami Hea:su 8:6;
Golosia 1:18

ganodini nabaiwane diala. Amola sese da Yesu Gelesu Ea hou amoga nabaiwane diala.

2

Bogosu Fisili, Eso Huluane mae bogole Fifi Ahoanusu Lai Dagoi

¹*Musa:, dilia da hame nabasu amola wadela:i hou hamobeba:le, dilia a:silibu da bogoiwane dialu. ²Amo esoga, dilia osobo bagade wadela:i hou amoma fa:no bobogei. Dilia wadela:i a:silibu hina dunu amo wali e da Gode sia: hame nabasu dunuma hina hamonana, amola hisi amo ganodini wadela:i a:silibuma hina hamonana, dilia ema fa:no bobogei. ³Ninia huluane da amo hame nabasu dunu defelewane, hame nabasu hou hamosu. Ninia hanaiga hou fawane hamosu. Ninia da ninia da:i hodo amola asigi dawa:su hanaiga, udigili ninisu hou hamosu. Ninia musa: hou hamobeba:le, ninia eno dunu huluane defele, Gode Ea ougi se imunusa: fofada:su ba:mu agoai galu.

⁴Be Gode Ea gogolema:ne olofosu hou da bagadedafa amola E da ninima bagadewane asigisa. ⁵Amaiba:le, ninia hame nabasu hou hamonanu amola ninia a:silibu da bogoiwane dialu, amo esoga, E da nini Yesu Gelesu gilisili uhini, wa:legadolesili, gaheabolo esalusu ninima i. Gode da ninima hahawane dogolegele asigiwane iabeba:le, ninia se imunusa: fofada:mu logo ga:i dagoi. ⁶Ninia da Yesu Gelesuma madelagiba:le, Gode da nini wa:lesili, oule asili, Hebene soge ganodini E da nini ouligisu dunu

* 2:1: Golosia 2:13

hamosu. ⁷ E da ninima bagadewane asigiba:le, Yesu Gelesu ninima i dagoi. E da fa:no misunu dunu huluanedafa ilia Ea hahawane dogolegele iasu hou noga:le ba:ma:ne, amo hou hamosu. ⁸ - ⁹ Dilia da Gode Ea hahawane dogolegele iasu hou dafawaneyale dawa:beba:le fawane, mae bogoma:ne gaga:su dawa:. Dilia hawa: hamobeba:le hame, be Gode Ea udigili hahawane iasu lai dagoiba:le, hidale gasa fi agoane sia:mu da hamedei. ¹⁰ Gode Hi fawane da ninia wali hou hamoi dagoi. Ninia da hawa: ida:iwane hamoma:ne, E da musa: amo logo momagei. Amo hamoma:ne, E da nini gaheabolo afadenene Yesu Gelesuma madelagi dagoi.

Yesu Gelesu Ea hou Ganodini Ninia da Fi Afadafa Hamoi

¹¹ Dilia Dienadaile dunu! Yu dunu da dilima ‘gadofo hame damui dunu’ dio asula. Iliya da ilisu ilima ‘gadofo damui dunu’ dio asula. (Iliya da gadofu damusu hou, amo ilia da:i hodoma hamosa.) Dilia musa: hou bu dawa:ma! ¹² Musa: dilia Yesu Gelesuma afafai. Dilia Gode Ea ilegei fi amo ganodini hame esalu, ga fi dunu agoai ba:su. Dilia Gode Ea Gousa:su, Ea hahawane dogolegele iasu Ea fidafa dunu imunu ilegele sia:i, amo mae dawa:le, udigili osobo bagadega esalu. Dilia da fa:no misunu hou dafawane hamoma:beyale dawa:lusu mae dawa:le, Gode Ea hou hame dawa:su dunu esalu.

¹³ Dilia da Godema sedaga esalebe ba:i. Be wali dilia da Yesu Gelesuma gadenene misi dagoi. Bai Gelesu da Ea maga:mega dili gaga:i dagoi.

¹⁴ Yesu Gelesu da Yu dunu amola Dienadaile

dunu, gilisili, dunu fi afadafa fawane hamoi dagoiba:le, E da ninima olofosu gaguli misi dagoi. Ea da:i hodo ninima ia dagoiba:le, E da fedege agoane dobea dogoa dialebe agoane amo da Yu amola Dienadaile afafasu, amo mugului dagoi.

¹⁵ †Dunu fi aduna fisili bu fi afadafa Ema madelagi hamoma:ne, amola olofosu ninima ima:ne, Yesu da Yu Sema amola gasa bagade hamoma:ne sia:su, fadegai dagoi. ¹⁶ ‡E da amo fi aduna ela ha lai hou bu olofole hamoi. E bulufalegeiga bogoiba:le, amo fi aduna Ema madelagili, bu fi afadafa fawane hamoi. E da ela Godema bu gousa:musa: oule misi. ¹⁷ §Yesu Gelesu da dilia Dienadaile dunu, Godema sedagawane afafai dunu, amola Yu dunu, Godema gadenene lelu dunu, alima Gode Sia: Ida:iwane (Olofosu Olelesu Sia:) olelei. ¹⁸ Yesu Gelesu Ea hamobeba:le fawane, ninia Yu dunu amola Dienadaile dunu, da Gode Ea A:silibu Hadigidafa Gala lai dagoiba:le, Godema doaga:mu defele esala.

¹⁹ Amaiba:le, dilia Dienadaile dunu da wali ga fi dunu hame. Dilia da Gode hame dawa:su dunu hame. Dilia da wali Yu dunu defele esala. Dilia da Gode Ea fidafa dunu.

²⁰ Gode Ea fa:no bobogesu fi da igi diasu agoane. Musa: diasu gagusu dunu bai da asunasi dunu amola balofede dunu. Dilia da amo diasu bai da:iya gagui gala. Diasu Mimogo Igidafa da Yesu Gelesu. ²¹ Diasu gaguma:ne, Yesu Hi da igi huluane gilisili gaguli, Debolo Diasu ida:iwane gala Godema imunusa:gini gagulala.

† **2:15:** Golosia 2:14 ‡ **2:16:** Golosia 1:20 § **2:17:** Aisaia 57:19

²² Amaiba:le dilia da Yesuma madelagiba:le, dilia amola eno dunu huluane, amoga Gode da diasu hamonana. Gode da Ea A:silibu Hadigidafa Gala amoga amo diasu ganodini esalebe ba:sa.

3

Bolo da Dienadaile Dunu Fidima:ne, Hawa: Hamosu

¹ Amaiba:le, na, Bolo, Yesu Gelesu Ea udigili hawa: hamosu dunu, dili Dienadaile dunu fidima:ne, Godema sia:ne gadosa. ² Gode da hahawane amola asigiba:le, amo dili fidima:ne hawa: hamosu nama i, amo dilia hame nabibala:? ³ Gode da Ea musa: wamolegei hou amo ea dedebosu fadegale, huluane nama olelei dagoi. (amo na da musa: fonobahadi dedei dagoi. ⁴ *Dilia amo idisia, Yesu Gelesu Ea musa: wamolegei hou na dawa:be liligi, amo dawa:mu.) ⁵ Gode da musa: amo wamolegei hou osobo bagade dunuma hame olelei. Be wali E da Ea A:silibu amoga, Ea hadigi hamoi asunasi dunu amola balofede dunu ilima, amo sia: olelei dagoi. ⁶ Amo musa: wamolegei liligi da agoane diala. Gode Ea Sia: Ida:iwane nababeba:le, Gode Ea hahawane iasu hou wali Dienadaile amola Yu dunu, ilia gilisili dawa:lala. Ilia da:i hodo afadafa Ea liligi diala amola ilia Gode Ea hahawane dogolegele imunusa: ilegele sia:i liligi, Yesu Gelesu Ea hamobeba:le ninima i, amo Dienadaile amola Yu, ilia gilisili gagusa.

⁷ Gode da na dogo ganodini gasa bagade hamobeba:le, E da nama hahawane dogolegele

* **3:4:** Golosia 1:26-27

iasu i dagoi. E da na Ea Sia: Ida:iwane olelemusa: masa:ne, na ilegei dagoi.

⁸ Na hou da fonobahadidafa. Gode Ea fi dunu fonobahadidafa, amo ea hou da na hou baligisa. Be Gode da nama hahawaneba:le, E da nama Dienadaile dunuma Sia: Ida:iwane Gala, Yesu Ea bagade gagui hou, amo olelemusa:, na ilegei.

⁹ Dunu huluane ilia Gode Ea musa: wamolegei ilegesu da wali osobo bagadega hawa: hamomu, amo ilia dawa:ma:ne, Gode, liligi huluane Hahamosu Dunu, da musa: ode huluane amoga amo hou wamolegei.

¹⁰ Abuliba:le? Bai wali esoga, Yesu Ea fa:no bobogesu fi dunu ilia hou ba:beba:le, a:igele ouligisu dunu, ouligisu dunu huluane Hebene soqe ganodini amola a:silibu huluane, ilia Gode Ea bagade dawa:su hou hisu hisu noga:le dawa:ma:ne, E musa: wamolegei.

¹¹ Gode da musa: amo hou hamomusa: ilegei dagoi. Amola E da Hina Gode Yesu Gelesu Ea hawa: hamobeba:le, hamoi dagoi.

¹² Ninia Yesu Gelesuma madelagiba:le amola Ea hou dafawaneyale dawa:beba:le, ninia mae beda:iwane Gode midadi misunusa: dawa:.

¹³ Amaiba:le, na da dilima ha:giwane sia:sa. Na da se nababeba:le, mae da:i dioma. Bai na da dili fidima:ne, se naba.

Yesu Gelesu Ea Asigidafa Hou

¹⁴ Amaiba:le, na da ninia Ada Ea midadi muguni bugili gala:la daha. ¹⁵ Gode Hi da osobo bagade fi huluanedafa, amola Hebene fi huluane, ilia diodafa ilima asula.

¹⁶ Gode da Ea hadigi baligiliwane gagubiba:le, E da dilia dogo ganodini gasa hou dawa:ma:ne

amola E da Ea A:silibu amoga gasa dilima ima:ne, na da Ema adole ba:sa.

¹⁷ Na da dili dafawaneyale dawa:beba:le, Yesu Gelesu da dilia dogo ganodini Ea golasu hamoma:ne, na da Godema sia:ne gadosa. Dilia hou difi agoane amola golasu ifa agoane magu-fale asigi houdafa osono ida:iwane agoai amoga gudu sa:ima:ne, na da sia:ne gadosa. ¹⁸ Amane hamosea, dilia amola Gode Ea fi dunu huluane, da Yesu Gelesu Ea asigi hou da sedadedafa, ba:dedafa, gadodafa amola gududafa, amo huluane dawa:ma:ne, gasa lamu. ¹⁹ Dafawane! Ea asigidafa hou dilia huluane dawa:mu da defea. Be amo da baligili bagadeba:le, huluane dawa:mu da hamedei. Be dilia amo dawa:sea, Gode da Ea hou amoga dilia dogo dafawane nabama:ne, na da sia:ne gadosa.

²⁰ Gode da ninia dogo ganodini gasa bagadewane hawa: hamonanebeba:le, E da ninia adole ba:su liligi amola ninia asigi dawa:su liligi, amo bagadewane baligili ninima imunusa: dawa:.

²¹ Amaiba:le Yesu Gelesu Ea fa:no bobogesu fi amo ganodini amola Yesu Gelesu Ea hou amo ganodini, Gode Ea hadigidafa hou eso huluane mae dagole dialalaloma:ne, ninia sia:ne gadomu da defea. Ama.

4

Da:i Hodo Afadafa Hamoma:ne, Noga:le Ouligima

¹ Amaiba:le, na Yesu Gelesu Ea hawa: hamobeba:le, se iasu diasu ganodini esalebe ba:sa, na da dilima ha:giwane adosa. Gode

da Ema misa:ne dilima wele sia:beba:le, E da dilia hou hamomusa: ilegei dagoi. Dilia amo ilegei defele hamoma. ² *Dilia eso huluane hou fonoboiwane, asigiwane amola hedolo hame ougiwane esaloma. Dilia asigi hou olelema:ne, eno dunuma hedolo mae ougima. ³ Gode Ea A:silibu Hadigidafa Gala da olofosu olelebeba:le, E da dilia fi gilisibiba:le, afadafa hamoi. Dilia amo fi mae afafama:ne, gilisili madelagi hou noga:le ouligima. ⁴ Da:i hodo da afadafa fawane amola A:silibu da afadafa fawane. Amo defele, Gode da dili dafawane hamoma:beyale dawa:lusu afadafa fawane lalegaguma:ne, dilima misa:ne wele sia:i. ⁵ Hina Gode da afadafa fawane. Dafawaneyale dawa:su hou da afadafa fawane. Hanoga fane salasu hou da afadafa fawane. ⁶ Gode afadafa fawane esala. E da osobo bagade fifi asi gala amo huluanema Hina Bagade esala. E da Hina Godedafa amola dunu fifi asi gala huluane amo ganodini hawa: hamonana. Hisu da Baidafa.

⁷ Yesu Gelesu da ninima afae afae hahawane dogolegele iasu hisu hisu i dagoi.

⁸ †Gode Sia: da agoane dedei diala,

“E da gadodili heda:beba:le,

Ea se iasu diasu hawa: hamosu dunu oule asi.

Be E da osobo bagade fi dunuma hahawane dogolegele iasu liligi i.”

⁹ “E da gadodili heda:i,” amo dawa:loma:ne da adila:? Bai E hidadea osobo bagadega gududafa sa:i dagoi. ¹⁰ Amaiba:le, E da gudu

* **4:2:** Golosia 3:12-13 † **4:8:** Gesami Hea:su 68:18

sa:ili, bu Hebene sogega heda:le baligili, E da Hebene amola osobo bagade huluanedafa nabalesi. ¹¹ Hisu da osobo bagade fi dunuma hahawane dogolegele iasu i. E da osobo bagade dunu mogili, ilima hawa: hamomusa:gini ilegei dagoi. Mogili da asunasi dunu, eno da balofede, eno da ifa:galesidi (Godema hiougisu dunu) eno da basa amola eno da olelesu dunu amo hawa: hamomusa:gini ilegei dagoi. ¹² Yesu Gelesu Ea da:i hodo amoma gasa ima:ne amola Ea fa:no bobogesu fi dunu huluane ilima Gode Ea hawa: hamosu ilia noga:le hamoma:ne, E da agoane ilegei. ¹³ Amasea, ninia huluane gilisili dafawaneyale dawa:su hou afadafa lale, huluane defele Gode Ea Manodafa Ea hou dawa:mu amola Gelesu Ea asigilai defele, asigilamu. ¹⁴ Amasea, ninia mano fonobahadi hou yolesili, mano ilia yagugusu hou hano gafului foga fabeba:le yagugusa agoane yolesimu. Ogogosu dunu ilia asigi dawa:su ogogole olelesea, ninia da hame dafamu. ¹⁵ Be amo yolesili, ninia sia: moloidafa asigiliwane sia:beba:le, ninia asigilale, Gelesu ninia Dialuma amo Ea asigilai amoga defemu. ¹⁶ †E da ouligibiba:le, Ea da:i hodo liligi da huluane gilisili noga:le hamosa. Muguni huluane da da:i hodo liligi madelagisa. Amasea, liligi afae afae da gilisili noga:le hamosea, da:i hodo da asigi hou hamobeba:le, noga:le asigilasa.

Esalusu Gaheabolo Gelesu Ganodini

¹⁷ Amaiba:le, Yesu Gelesu Ea Dioba:le, na da sisasu sia: dilima olelesa. Dilia! Hame lalegagui dunu, ilia gasi ganodini esalebeba:le amola

† **4:16:** Golosia 2:19

asigi dawa:su wadela:i amola hamedei fawane dawa:beba:le, ili hou defelewane mae hamoma. ¹⁸ Ilia da gasi ganodini esalebe. Ilia hame dawa:beba:le amola gasa fi hou hamobeba:le, Gode Ea Eso huluane mae bogole Fifi Ahoanusu iasu liligi hamedafa dawa:. ¹⁹ Ilia gogosiasu hou hame dawa:. Ilia hanaiba:le, wadela:i hou hamonana. Sia:mu hamedei liligi, ilia da:i hodo amoma ouligisu hou hamedafa hamosa.

²⁰ Be Yesu Gelesu da amo hou dilima hame olelei! ²¹ Dilia da Ea hou nabi dagoi. Dilia da Ema fa:no bobogebeba:le, Yesu Ea dafawane hou huluane nabi dagoi.

²² §Amaiba:le dilisu musa: da:i hodo hou yolesima! Amo musa: da:i hodo hou da hi hanai hamobeba:le, dilia a:silibu hou wadela:lesilalu. ²³ Be dilia dogo amola asigi dawa:su da gahe-abolodafa hamomu da defea. ²⁴ **Dilia gahe-abolo hou abula agoane salima. Amo gaheabolo hou da Gode Ea hou defele ba:sa. Gode Ea hou amo dilia salimu liligi da moloidafa amola hadigidafa.

²⁵ ††Amaiba:le, ogogosu hou yolesima! Ninia huluane gilisili Gelesu Ea da:i hodo liligi hamoi dagoiba:le, eno Yesu Ea lalegagui dunuma, sia: moloidafa fawane olelemu da defea. ²⁶ ††Dilia ougi hou heda:sea, wadela:le hamomusa:gini mae ougima! Amola dilia ougi hou da bagadewane mae dialoma:mu. Eso amoga ougi da

§ **4:22:** Golosia 3:9 ** **4:24:** Golosia 3:10; Mui 1:26 †† **4:25:** Segalaia 8:16 †† **4:26:** Gesami Hea:su 4:4

heda:i, hedolodafa yolesima! Amasea, eso dabe ba:mu.

²⁷ Sa:ida:ne da dilia hou wadela:sa:besa:le, ea logo mae fodoma. ²⁸ Musa: wamolasu dunu, e da amo hou yolesili, ea labe huluane ba:ma:ne amola hame gagui dunu fidima:ne, e da bu hawa: hamosudafa hamomu da defea. ²⁹ Eno dunu ilia hou wadela:ma:ne, lasogole mae sia:ma. Be fidima:ne sia: amola dunu eno ilia hou gaguia gadoma:ne amola ilia labe hahawane fidima:ne, amo sia: fawane sia:ma. ³⁰ Gode Ea A:silibu Hadigidafa Gala da:i dioma:ne, Ema se mae ima. Gode Ea A:silibu da dilia dogo ganodini esalebeba:le, amo da dilima Gode Ea ilegei dawa:digima:ne olelesu agoane. Gode Ea A:silibu da wali dilima dawa:digima:ne ilegesu agoane gala. Dilia huluane da osobo bagade hou amoga lala:gi gala, be hobeia amo yolesili, dafawane halegale ahoanumu, amo dawa:digima:ne olelesa. ³¹ Ougi hou, mi hanai hou amola da:i hodo ea hanai hou, amo huluane yolesima. Lasogole sia: mae wili gala:ma amola eno dunuma hihi asigi dawa:su yolesima. ³² §§Be dilia fi ganodini eno dunu da eno dunuma asigiliwane amola dogo asaboiwane hou dawa:mu da defea. Gode da Yesu Gelesu Ea hamoiba:le, dili gogolema:ne olofoi dagoiba:le, amo defele, dilia amola eno dunu ilia hou gogolema:ne olofoma.

5

Hadigi Ganodini Esaloma

§§ 4:32: Golosia 3:13

¹ Dilia da Gode Ea manolali hamoi dagoiba:le, dilia da Ea hou defele hamomusa:gini logo hogoi helemu da defea. ² *Yesu Gelesu Ea hou dawa:ma. E da ninima asigiba:le, Ea esalusu fisi dagoi. Amo hou da Godema gabusiga: gobele salasu hou agoane hamoiba:le, Gode da hahawane ba:i. Amo defelewane, asigi hou da dilima ouligisuwane dialoma:mu.

³ Dilia gilisisu ganodini, wadela:i uda lasu sia:, uda fofosu sia:, uasu amola mudasu hou huluane da hamedafa ba:ma:mu. Bai dilia da Gode Ea hadigi fi. ⁴ Be wadela:i sia: amola uda fofosu sia: amola udigili wadela:i oufesega:su sia: sa:imu da dilima hamedei. Amo yolesili, Godema fawane nodone sia:ma. ⁵ Noga:le dawa:ma! Wadela:i uda lasu dunu, hou noga:i hame olelesu dunu, uasu amola mudasu dunu, (uasu dunu Ea hou da loboga hamoi 'gode' liligi ilima sia:ne gadosu hou defele gala), amo dunu huluane ilia Yesu Gelesu amola Gode Ea Hinadafa Hou hamedafa ba:mu.

⁶ Eno dunu ilia ogogole gagaoui sia: dilima olelesea, ilia hou mae lalegaguma. Amo hou hamobeba:le, hame nabasu dunu da Gode Ea ougi hou ba:mu. ⁷ Amaiba:le, amo dunuma fi hamoma:ne mae gilisima! ⁸ Dilia amola da musa: gasi dunasi ganodini esalu. Be Hina Gode Ea fi ilima heda:beba:le, dilia gasi yolesili, hadigi ganodini misi. Amaiba:le, dilia hou da hadigi ganodini esalebe dunu, ilia hou defele ba:mu da defea.

⁹ Hadigi hou da ida:iwane liligi, noga:i hou, dafawane hou amola wadela:i hame gala hou,

* **5:2:** Gadili Asi 29:18; Gesami Hea:su 40:6

fage agoane legesa. ¹⁰ Hina Gode Ea hahawane ba:ma:ne hou dilia dawa:musa:, hogoi helema. ¹¹ Be noga:i hame liligi, wadela:i dunu ilia gasi ganodini hamosu hou, amo higale, maedafa ba:ma. Be dunu da amo hou yolesima:ne, hadigi amo ganodini olelema. ¹² (Wadela:i dunu ilia wamolegei hou hamobe amoma ninia gogosi-abebe:le, sia:mu hamedei liligi agoane ba:sa.) ¹³ Be liligi huluane da hadigiga olelemusa: gaguli masea, ilia houdafa ninia noga:le ba:sa. ¹⁴ Bai liligi huluane amo da noga:le ba:sea, afadenene, hadigi agoane hamosa. Amaiba:le, sia: da agoane dedei diala,

“Golai dunu!

Di nedigima!

Dia bogoi yolesili, wa:legadobeba:le,

Gelesu da dima hadigimu.”

¹⁵ Amaiba:le, dawa:iwane esaloma! Gagaoui dunu agoane mae esaloma! Be bagade dawa:su dunu defele esaloma! ¹⁶ †Wali esoga wadela:i dunu ilia da wadela:i bagadewane hamonanebebe:le, dilia da hou ida:iwane hamomusa:gini logo ba:sea, hamoma. ¹⁷ Gagaoui agoane mae hamoma! Be Gode Ea hanai liligi, amo hogoi helele, noga:le dawa:ma.

Gode Ea A:silibu amoga Nabai Hou

¹⁸ Adini bagade mae ba:ma. Dilia wadela:mu logo da goea. Be amo yolesili, Gode Ea A:silibu Hadigidafa Gala dilia dogo nabama:ne, logo fodoma. ¹⁹ ‡Gode Ea sia: dedei dilia amola eno dunu, gilisili sia: sa:ima. Gode Ea gesami amola

† 5:16: Golosia 4:5 ‡ 5:19: Golosia 3:16-17

hadigi gesami, hea:ma. Dilia dogo ganodini Hina Godema nodone dawa:beba:le, Gode Ea gesami hahawane hea:ma. ²⁰ Liligi huluane amola hou huluane, dilima doaga:beba:le, Hina Gode Yesu Gelesu Ea Dioba:le, Ada Godema nodone sia:ne gadoma. ²¹ Dilia Yesu Gelesuma nodone dawa:beba:le, dilia dunu enoma dunu enoma dilia hou fonobone, eno ea sia: nabawane hamoma.

Uda amola Egoa

²² §Dilia uda! Dilia Hina Gode Ea sia: nabawane hamobeba:le, dilia egoa ilia sia: nabawane hamoma. ²³ Bai Yesu Gelesu da Ea fa:no bobogesu fi ilima Hina esala. Amo defele egoa da ea udama hina esala. Amola Yesu Gelesu da Ea fa:no bobogesu fi (Ea da:i hodo) ilima Gaga:su dunu esala. ²⁴ Amaiba:le, sese fi dunu da Yesu Gelesu Ea sia: mae hihiniwane naba, amo defelewane dilia uda, dili egoa sia: mae hihiniwane nabawane hamoma.

²⁵ **Udalai dunu! Yesu Gelesu da Ea fa:no bobogesu fi dunu ilima asigiba:le, ili gaga:ma:ne Ea esalusu fisi, amo hou defele dilia uda ilima asigima. ²⁶ Yesu Gelesu Ea esalusu fisi amo ea bai da agoane diala. E da Ea fa:no bobogesu fi dunu ilia hou afadenene, Gode Ea sia: hano agoane amoga dodofele, Gode Ea hawa: fawane hamomusa:gini, Godema ima:ne, Ea esalusu fisi. ²⁷ Amasea, sese da bu ida:iwane, wadela:i hame gala, ledó hamedei, amo ida:iwane hamoi fi E da eso huluane gagumusa: lama:ne, Ea esalusu

§ 5:22: Golosia 3:18; 1 Bida 3:1 ** 5:25: Golosia 3:19; 1 Bida 3:7

fisi dagoi. ²⁸ Dunu da ilisu da:i hodo amoma asigi hou defelewane, ilia uda amoma asigimu da defea. Dunu da ea udama asigi galea, e da ea da:i hodo amoma asigisa. ²⁹ (Dunu da hi da:i hodo hame higasa. Be ea da:i hodo amoma ha:i manu iaha amola ouligisa. Amo defele Yesu Gelesu da sese fi ouligisa.

³⁰ Bai ninia da Yesu Gelesu Ea da:i hodo liligi gala.) ³¹ ††Gode Sia: da agoane dedei diala, “Amaiba:le, dunu da ea ada amola eme yolesili, ea udama madelagimu. Amasea, aduna da hu afadafa hamoi dagoi ba:mu.” ³² Amo Gode Sia: ganodini da wamolegei sia: dedei diala. Be na dawa:loba, amo sia: da Gelesu amola sese fi, ilia hou olelesa.

³³ Be amo sia: da dilima amola olelesa. Dunu huluane ilia da:i hodo amoma asigi hou defelewane, ilia udama asigimu da defea. Amola uda huluane ilia egoa ilima dawa:iwane amola asigiwane nabimu da defea.

6

Mano amola Eda amola Ame

¹ *Mano! Hina Gode da dilia Hina! Amaiba:le, dilia eda amola ame, ela sia: nabawane hamoma! Bai amo da moloidafa hou. ² †Gode Ea sema da agoane dedei diala, “Dia eda amola ame, elama nodone asigima! Ela sia: noga:le nabima.” Bai amo Sema dedei amo noga:le hamoi galea, Gode da hahawane dogolegele imunu ilegele amane sia:i, ³ “Dia amo noga:le

†† **5:31:** Mui 2:24 * **6:1:** Golosia 3:20 † **6:2:** Gadili Asi 20:12; Mousesee ea Malasu 5:16

hamosea, hahawane amola hedolo mae bogole, ode bagohame soge Na dilima i amo ganodini esalumu.” Amo da hahawane dogolegele imunu hamoma:ne sia:i bisili dedei.

⁴ †Dilia eda amola ame! Dilia mano ougima:ne, ilima se dabe iasu udigili mae ima! Be Yesu Ea hou dawa:le, Ea hou defele ilima olelema!

Bidi Hame Labe Udigili Hawa: Hamosu Dunu amola ilia Hina Dunu

⁵ †Bidi hame labe udigili hawa: hamosu dunu! Dilia osobo bagade ouligisu dunu ilia sia: beda:iwane nabima. Dilia da Yesu Gelesuma nabasu hou hamobe. Amo defele, dilia ouligisu dunu ilia sia: nabima. ⁶ Ila siga ba:beba:le nodosu sia: lama:ne, amo fawane hame. Be Gode Ea hanai hou dawa:beba:le amola dilia da eso huluane Yesu Gelesu Ea hawa: hamobe, amo dawa:beba:le, noga:le hamoma. ⁷ Dilia da osobo bagade dunu ea udigili hawa: hamosu hamobeba:le mae dawa:le, be dilia da Gode Ea hawa: hamosu dunu esala, amo dawa:beba:le hahawane hawa: hamoma. ⁸ Mae gogolema! Gode da udigili hawa: hamosu dunu amola halegale lalebe dunu, ilima ilia hawa: hamoi ida:iwane defele, bidi imunu galebe.

⁹ **Dilia ouligisu dunu! Dilia udigili hawa: hamosu dunu ilima asigi hou amola gebewane hou amo defele hamoma! Mae gogolema! Dilia amola dilia udigili hawa: hamosu dunu, dilia Hinadafa da afadafa Hebene soge ganodini esala.

† **6:4:** Golosia 3:21 § **6:5:** Golosia 3:22-25 ** **6:9:** Mousese ea Malasu 10:17; Golosia 3:25, 4:1

E da dunu huluane ilima defe afadafa amoga fofada:sa.

Gode Ea Gaga:su Liligi

¹⁰ Sia: dagomusa: na da sia:sa. Dilia Yesuma madelagi hou, Gode Ea gasaga asig-ilama:ne noga:le hamoma. ¹¹ Dilia gasawane leloma:ne amola Sa:ida:ne ea ogogosu hou amoma gegema:ne, Gode Ea gaga:su da:igene ga:su huludafa idiniginisima. ¹² Bai ninia da hu amola maga:mega hamoi osobo bagade dunu ilima hame gegesa. Be wadela:i a:silibu hisi amo ganodini esala amola gasi ea hina dunu amola wadela:i gasa bagade hou ouligisu a:silibu muagado ganodini, ilima gegenana.

¹³ Amaiba:le, Gode Ea da:igene ga:su huluane wahadafa idiniginisima. Amasea, dafama:ne adoba:su dilima doaga:sea, dilia da Sa:ida:ne ea doagala:su bu hasalasimusa: dawa:mu. Amasea, bu gegenanu mae yolesili, noga:le lelebe agoane ba:mu.

¹⁴ ††Amaiba:le, ha:esaloma. Dafawane moloidafa hou beleda agoane dilia hagomoga idiniginisima. Dilia bidegi mae soma:ne, hou ida:idafa buluma.

¹⁵ ††Gode Ea olofosu Sia: Ida:iwane gala olelema:ne momagemusa:, Ea Sia: emo salasu agoane salima. ¹⁶ Dilia da:i hodo Sa:ida:ne ea bodome sosuga mae soma:ne, dafawaneyale dawa:su hou da:igene ga:su gagusu agoane noga:le gaguma. ¹⁷ §§Yesu Gelesu Ea gaga:su

†† 6:14: Aisaia 11:5,59:17 †† 6:15: Aisaia 52:7 §§ 6:17: Aisaia 59:17

hou, amo dafawaneyale dawa:beba:le, habuga agoane salima. Gode Ea sia: da gegesu gobihei agoane Gode Ea A:silibu da dilima i dagoiba:le, amo noga:le gaguma. ¹⁸ Amo hou huluane hamonanea, gilisili Godema sia:ne gadoma! Eso huluane, Gode Ea A:silibu da olelebeba:le, Gode Ea di fidima:ne sia:ne gadoma! Amola mae golale, mae yolesili, sia:ne gadolaloma! Gode Ea fi dunu huluane fidima:ne, Ema sia:ne gadoma!

¹⁹ Amola Gode da na fidima:ne, sia:ne gadoma! Na da sia:musa: dawa:sea, na da Gode Ea Sia:wamolegei liligi mae beda:iwane olelema:ne, amola Gode da na fidima:ne, dilia Godema sia:ne gadoma! ²⁰ Amo sia: ida:iwane gala olelemusa:, na da sia: alofesu dunu agoane. Be wali na da se iasu diasu ganodini sia:inega la:gi. Na da mae beda:iwane, Gode sia: ida:iwane olelemusa:, Gode da na fidima:ne sia:ne gadoma! Bai na da mae beda:iwane olelemu da defea!

Dagomusa: Asigi Sia:

²¹ ***Ninia na:iyado, Gode Ea noga:i hawa:hamosu dunu, Digigase, dilia da na esalebe hou dawa:ma:ne, e da hobeia na hou dilima olelemu. ²² Ninia hou dilima olelema:ne, amola dilia dogo denesima:ne, na da e dilima asula ahoa.

²³ Ada Gode amola HinaYesu Gelesu da dilia Gelesu fi dunu huluanema olofosu amola asigi houdafa amola dafawaneyale dawa:su hou, amo dilima imunu da defea.

*** **6:21:** Asunasi Dunu Ilia Hou 20:4; 2 Dimodi 4:12; Golosia 4:7-8

24 Hina Gode Yesu Gelesu Ema hame fisili
madelagi dunu huluane ilia Gode Ea hahawane
dogolegele iasu hou ba:lalumu da defea.

Sia: Ama Dagoi

GODE EA SIA: IDA:IWANE GALA
The Holy Bible in the Bedamuni language of Papua
New Guinea
Buk Baibel long tok ples Bedamuni

Copyright © 2000 Tom Hoey

Language: Bedamuni (Beami)

Translation by: Tom Hoey

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2019-12-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 30 Nov 2021

28e512c8-4603-5063-83de-bc2fd6fa3b51